

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectorii.

Nr. 23.

Brasiovu 1. Decembre 1875.

Anulu VIII.

Sumariu: Baseric'a romanésca in lupt'a cu reformatiunea. (Urmare.) — Documente historice din 1848 et 1849. (Urmare). — Procesu verbale. — Ratiociniu despre starea fondului asoc. trans. cu finea an. 1874/5. — Scurta informatiune despre tipografiile si librariile trans. care se ocupa de productele literatur'ei rom. — Bibliografia. — Anuntiu de prenumeratiune.

Baseric'a romanésca in lupta cu reformatiunea.

(Fragmentu historicu cititu in sied. societatei acad. romane
dein 1²/₂₄ Sept. a. c.)

(Urmare.)

II. Propagand'a protestantiloru intre ro-
mani dela Ioanu Zapolya pana la Michaiu.
1540- -1601.

Am premissu mai susu, cà sectatorii celoru doue
confessiuni protestante vediendu-se desbinati cu totulu
de càtra baseric'a cea mare apuséna, au trecutu in
offensiva, si cà fia-çare dein ele s'a cercatu a'si ase-
cura, pe langa unitatea nationale, totu-odata si do-
minatiunea basericésca. Religiunea r. catholica de-
venise óresi-cumu vasal'a loru. Dara, in rapedele
progressu ce facusera le mai stá in drumu baseric'a
gr. resariténa, la care tienea maioritátea preponde-
ranta a populatiunei, adeca romanii. Atunci refor-
matii protestanti concepura unulu dein planurile cele
mai cutediatórie, adeca de a sparge prin tóte insti-
tutiunile basericeii resaritene, si a face pe toti romanii
cá se adópte doctrinele calviniane. Precumu
turcii si erabii, asia si magiarii calviniani incepura
propagand'a loru mai antaiu in familiile romanesci
aristocratice, si precumu se va vedea dein documen-
tele ce se voru cita indata, camu in 25 de ani dela
consolidarea reformatiunei in Transilvani'a, le-a si
successu a calvini nu numai pe cele mai multe fa-
miii nobili fruntasie a le romaniloru, ci si pe una
parte dein poporu.

Protestantii adoptasera maxim'a care tienea, cà
domnulu tieriei este domnu si alu religiunei, séu cumu
se dicea latinesce: Cujus est regio, illius est etiam
religio. Petru Bod, eruditulu parochu ungrescu in
comun'a Ighiuu dein tienutulu cetatiei Alb'a-Iuli'a,
scrisesse in prim'a diumetate dein sec. alu 18-lea intre
altele multe si una scurta istoria a romaniloru locui-
tori in Transilvani'a.*) Venerabilele nostru collegu
dn. Cipariu, care possede manuscriptele aceluia, in
Archivulu seu Nr. 33 dein a. 1870 publicà dein acea

historia capu I. „Despre unirea valachiloru cu Re-
formatii.“ Aci P. Bod premittendu susu atensulu prin-
cipiu sustiene si elu pernitiós'a doctrina, dupa care
domnulu ori-carei tieri ar fi obligatu se dispuna nu
numai de afacerile externe ale acesteia, ci si de cre-
denti'a religiós'a a locuitoriloru. Spre a proba cà a-
cea doctrina era in adeveru si applicata la credenti'a
religiós'a a Romaniloru, elu citédia cuventele unui
articlu de lege alu dietei transilvane care se tienuse
la Sibiiu in 13 Decembre 1566, in care cei adunati
acolo, adeca aristocratii calvini si patricianii sasi, de-
cidu in unanimitate, cà religiunea vechia este idolo-
latria, inimica virtutiloru divine, care trebue exter-
minata, mai virtosu dela Valachi, ai caroru preoti orbi
ducu pe orbi, si cà atátu pe sene, càtu si pe mese-
rulu poporu l'au aruncatu in curse.*) Asia dara liber-
tatea consciintei proclamata la inceputulu reforma-
tiunei de càtra auctorii ei dein Germani'a si Helveti'a,
fù calcata de nou de càtra asseclii sei in Transilva-
ni'a, Banatu si Ungari'a. Cu alte cuvente: reforma-
torii au fostu totu asia de intoleranti si fanatici, cá
si catholicii, ceea ce se va cunósce si mai luminatu
dein descrierea portarei loru ulterióre càtra baseric'a
romaniloru.

Prin doi art. de lege ai dietei dela Sibiiu, dein
30. Novembre 1566 se committe popiloru reformati
cá se'si intenda propagand'a loru mai virtosu
p'intre poporulu romanescu; éra acei romani
carii s'aru oppune la doctrinele calvinesci, se stea la
disputa religiós'a cu episcópu lu Georgie alu calvini-
loru, si déca totu nu aru volí se lapede doctrinele
basericeii resaritene si se adópte calvini'a, se fia exi-
lati dein tíera, episcopi, preoti, calgari, ori-càti voru
fi. (Art. 36 et 37).

Diet'a tienuta la Turd'a in an. 1568 decretase,
cá principele se pedepsésca pe toti romanii càti nu
se supunu episcopului celui calvinescu datu loru.**)

Dein dilele principelui Christoforu Bathori

*) Brevis Valachorum Transilvaniam incolentium Historia
etc. Auctore Petro Bod de Felső Csernáton, verbi divini mini-
ster (Manuscriptu).

*) Cuventele acelei legi: Idololatria virtutibus divinis
inimica eradicetur: praecipue vero Valachos, quorum ducto-
res coeci coecos ducunt, atque tam se, quam miseram ple-
bem in foveam deduxerunt.

**) Vedi I. M. Moldovanu in Archivu Nr. 11 p. 224.

avemu unu altu articlu de lege alu dietei dein 16. Aprile 1577, alu carui coprinsu este dupa a mea opiniune, demnu de tóta attentiuena historiografilóru nostrii. In acea lege se spune limpede, cà pàna in acea-epoca trecusera fòrte multi (plurimi) romani dela religiunea grecésca la cea calviniana reformata, dein cauza cu cuventulu lui Ddiu li se predicá in limb'a loru, încátu acumu acea parte a poporulu romanescu avea episcopu (superintendens) propriu calvinescu; si fiendu-cà episcopulu de atunci alu romaniloru calviniti morise, diet'a decretà cá se li se dea voia a'si alege unu altu episcopu calvinescu, dein sinulu loru, sub a carui conducere si prediciuni doctrinele calviniane se póta face progresse si mai mari la poporulu romanescu.*)

Pe càtu tempu reformatii fusesera strimtorati de puterea imperatulu Romaniloru. cutediarea si fanatismulu loru a trebuitu se se mai astempere; dupa aceea inse proselitismulu calvinescu nu a mai cunoscutu nici unu cumpetu, nici margine. Acei ómeni inse au si sciutu se'si usioreddie actiunea loru fačia cu baseric'a res. a romaniloru. Aristocrati'a de ambele nationalitati, magiara si romana, dein Transilvani'a si partile adnexe, prin adoptarea dogmeloru calvinesci si a ritulu helvetianu se contopí intr'unu corpu mai solidariu decâtu fusese elu inainte de aceea, pre càtu tempu familiile aristocratice era legate intre se-nesi numai cu privilegiulu feudalismulu si prin unu numeru óre-care de casatorii. Potestatea legislativa cu tóta administratiunea si cu afacerile politice ale tiei era de multu pusa exclusivu in manile privilegiatiloru, cá in cele mai multe staturi ale Europei. Protectiunea turcésca, sub care stá si Transilvani'a, nu'i gená intru nimicu pe terrenulu religiosu. Ide'a ce le-a venitu de a canta individi càtu se potea mai multi cunoscatóri de limb'a romana, si totuodata initiati in doctrinele calvinesci, a produsu rezultate cu atátu mai stralucite pentru calvini si ruiatórie pentru baseric'a romanésca, cu càtu asupra poporulu romanescu preste totu cadiuse blastemulu millenariu, cá se nu póta afla mai nimicu despre lucrurile divine in limb'a sa materna. Reformatii se sciura folosí minunatu de errórea piramidale a Basericeii celei mari anatolice, care nu a ingrigitu, cá de exemplu pe unu poporu asia de numerosu precumu

*) Textulu acestei legi se afla pe la scriitori unguresce si latinesce; aici ilu reproducemu in limb'a latina, precumu ilu dete dn. Cipariu dupa P. Bodu asia: „Quoniam de plebe valachica sunt plurimi, quos Dominus Deus radiis veritatis illuminavit, a professione graeca recesserunt, et verbum Dei propria ipsorum lingua praedicatum audiunt, quorum superintendens jam defunctus est. Decrevimus igitur, ut ex se ipsi eligant Superintendentem, ne vivi Dei inter illos verbi praedicatio cesset, imo vero progressum habeat.“

Sub cuventulu lui Ddiu ei intielegea numai doctrinele calvinesci; in legi si in alte acte publice numai confessiunea calviniloru se titulá Orthodoxa, tóte altele in ochii loru trecea de heterodoxe.

au fostu si daco-romanii, se'lu indemne si se'lu ajute a introduce in baserica limb'a nationale. Eclesi'a anatolica a tienutu numai la limb'a elina dein primii seculi ai christianismulu, cumu a tienutu si eclesi'a occidentale la cea latina. Introducerea limbei antice slave in oficiulu divinulu la càteva popóra de nationalitate slava a fostu exceptiune dela regula. Reformatiunea venindu a disu popóraloru christiane: Voliescu cá fia care poporu se asculte si se invetie lucrurile divine, dogmatice si morali, in limb'a sa materna. Plecandu de acilea, calvinianii dein Transilvani'a sciura se dica romaniloru: Clericii greci si slavi ve vorbescu voue in limb'a loru, pentru-cá se nu'i intiegeti; ei se temu se ve spuna voue adeverurile evangelice in limb'a vóstra. Veniti in basericele nóstre, cá se'lu auditi dela noi. A duce-ti-ve pe filii vostrii in scólele nóstre, cá se'i invetiamu carte latinesca si unгурésca, dupa care se fia in stare de a ve face si ei carti in limb'a vóstra vlacha.

Acelea invitari tramise de càtra reformati la adress'a romaniloru, au fostu audite de acestia si in parte satisfacute cu atátu mai virtosu, cà prin volburósele agitaciuni religióse ale aceluor tempuri se desteptase si in pepturile romaniloru interessulu si curiositatea, cá se afle si ei despre ceea ce se agitá in lume si chiaru in patri'a loru. Clerulu seculariu si monasticu alu romaniloru se incercà cu adeveratu in mai multe moduri, cá se impedece ori-ce comuniune cu heterodoxii, precumu se incercase inainte de aceea seculi intregi de a o impedece cu catholicii apuseni. De un'a parte inse midiulócele cu care lucrá clerulu romanescu, era mai multu numai spirituali, séu mai bene rituali, externe, mai totu negative, adesea reu alese, une-ori cu totulu naive, pentru-cà le lipsia puterea datatórea de viétia, adeca scienti'a in limb'a nationale; éra de alt'a potestatea legislativa a tiei compusa numai dein heterodoxi, dupa ce si inainte de aceea confiscase destule averi monastiresci, in diet'a generale tienuta la cetatea Mediasiu in Dec. 1588 pe langa-ce decretà mesuri aspre in contra catholiciloru apuseni si exilá pe iesuiti dein tíera, se intórse si asupra basericeii orthodoxe romanesci cu art. 13 de lege, prin care confirmá de nou tóte legile tiranice aduse in contra ei, si mai adaoge, cá de acf inainte „episcopii de ritulu grecescu se nu cutedie a face visitatiuni canonice prin tíera fàra scirea si permissiunea patroniloru, adeca a domniloru feudali.“ Dein acea di mitropolitulu si episcopii romanesci fusera pusi in imposibilitate de a se mai apropia de filii loru spirituali si a'i apara de doctrinele calviniane.

In alta dieta generale tienuta la Alb'a-Iuli'a in Novembre 1591 se decise in càtiva articlii de lege aprópe exterminarea basericeii cath. apusene, dein cause mai virtosu, cà cas'a Habsburg incercase totulu, cá tocma prin acea baserica se'si asigure dominatiunea sa in Transilvani'a, fòra a carei possessiunea nu se tienea sigura de turci nici chiaru in Vien'a. In-

data dupa doi ani, adeca in diet'a gener. dein Novembre 1593 tienuta totu la Alb'a, se luara de nou mesuri restrictive in contra visitatiuniloru canonice, pe care le facea nu numai episcopii romanesci, ci si preotii serbesci in partile Banatice, pe unde romanii si serbii locuiau amestecati. (Pe atunci Banatul Temisiórei si câteva comitate (districte) ale Ungariei era incorporate la Transilvani'a.)

Pre candu consiliarii imperatului Rudolfu negotiá cu nebunaticulu principe Sigismundu Bathori pentru abdicarea acestuia si trecerea drepturilor sale asupra imperatului, dietele Transilvaniei incepusera de frica a se porta mai blandu càtra catholicii apuseni, ceea ce se cunósce dein actele dieteloru dela 1595, 1598 si 1599, cu care nu este locul aici a incarca memori'a lectoriloru. Totu asia, pe tempulu scurtei domnii a lui Michaiu-voda in Transilvani'a, diet'a dein Iuliu 1600 tieputa in Alb'a-Iuli'a aduce abia unu articlu favoratoriu si clerului romanescu, adeca art. 29, adaoage inse curatu, cá „La poft'a Mariei Sale (a lui Michaiu-voda)“ popii romanesci, in càtu atenge persón'a loru (nu si a membriloru familiei loru), se fia scutiti pe totu locul de sierbitatea la care este supusu poporul; cu alte cuvente, cá de ací incolo preotii romanesci se nu fia iobagiti, se nu fia obligati a lucra in brasd'a boierului calvinu câte patru dile in septemana, 208 dile pe anu, se nu fia batuti cu biciulu provisoriloru boieresci, nici se fia aruncati in prinsóre alaturea cu tieganii, si se nu mai tiena in iernatecu canii boieresci de venatu prin casele loru.

Acea lege inse a duratu de joi pàna mai apoi. Abia a esitu Michaiu dein Transilvani'a, pre candu éراسi se adunà dieta generale in Octobre alu aceluiasi anu la comun'a secuiesca Latieni (Létzfalva), unde 19 magnati si multime de alti nobili adunati in numeru mare, declara in art. 19 cà, stricatiunea si pericolulu loru de atunci a venitu dein cele doue tieri romanesci; de aceea ei decidu, cá de ací incolo se nu póta trece nimeni in acele doue tieri spre a ocupa vreunu servitiu; éra de aru merge, se'si pérda capulu si averile. Nici unu popa romanescu se nu póta intra vreodata dein tierile romanesci in Transilvani'a. Calugarii romanesci se fia proscrisi pentru totu-deauna; éra déca totusi ar intra vreunúlu in contra decisiuniloru dietei, pe acela se'lu póta prende si spolia ori-cine si ori-unde.

In Ianuariu alu anului urmatoriu 1601 tienendu-se una alta dieta generale la Clusiu, aceea prin art. 12 decretà, cá popii romanesci carii au participatu la actiunile bellice dein acelea tempuri, se nu mai fia suferiti in tíera; totu-odata se committe prefectiloru si judecatoriloru (comites et iudices regii) cá se'i prinda si se'i pedepsésca conformu legiloru, adeca: in cele mai multe casuri cu móрте. Ací se vede curatu actulu resbunarei pentru cele intemplete sub domni'a lui Michaiu. Nobilimea Transilvaniei adeca nici-odata nu a potutu se erte acelu Domnu,

cà elu iritatu fórte de perfidi'a si rar'a inconstantia a boierimei transilvane volise a decreta exterminarea loru; boierii inse ar fi trebuitu se ia in consideratiune, cà chiaru episcopulu loru celu calvinescu Náprágyi iritase mai multu pe Michaiu in contra magnatiloru si'lu indemnase cá se'i talie pe cei mai multi, éra de alta parte cà Dimitrie mitropolitulu romanescu dein Alb'a-Iuli'a fusese acel'a, care rogá pe Domnu cá se'si inchida urechile la unu consiliu asia barbaru: „Se nu faci una cá acésta Marii'a Ta.“*)

Dupa asasinarea lui Michaiu, generariulu Basta se aruncà cu furia de tigru asupra calviniloru, si in scurtulu periodu alu domnirii sale in numele imperatului Rudolfu, merse cu crudelitatile asia departe, in càtu pe unii popi reformati ii spendiurá de grinda si 'i afumá cu cartile loru, pe alti 'i ardea, si éрасi altora le tragea pielea. Dupa esirea lui Basta dein tíera actele fanaticismului seu le platira r. catholicii totu asia de amaru, cá si romanii orthodoxi. De ací incolo este cunoscutu dein Lupulu Bethlen, unúlu dein cei mai buni chronicari ai Transilvaniei, cá dupa batali'a lui Radu Sierbanu tienuta cu Moise Székely in 17. Iuliu 1602, diet'a Transilvaniei ajunse pàna la gradulu de alienatiune, in càtu decretà exterminarea totale a poporului romanescu locuitoriu in Transilvani'a. Se intielege, cá asemenea lege nu s'ar fi potutu executa nici-odata, destulu inse cà ea exista si pune in evidentia caracterulu aceloru tempuri.

(Va urmá.)

Documente historice din 1848 et 1849.

(Urmare.)

17. Intimatulu comitetului alaturatu la proclamatiune.

Сибѣ 19 Октовр. 1848.

Опорате Домнѣле Протопоане!

Din алытърата пьыликациэне пентрѣ рекрътациэ че требзе а се фаче вѣ днцелече квантэмыл че каде пентрѣ локэриле дн каре се днтинде prefectэра Mediaшэвлѣ. Комитетэя ia либертатеа де а те invita, ка дн привинца ачѣста съ те днцелечи кэ тривэнии гардеи дин ачел окол, ши съ стързеши prin активитатѣ ши неовосита лор лэкраре зюа ши поаптѣ, ка пэнтъ ла терминэя хотърэнт съ се дндеплинѣскѣ фъръ чѣ шаи микѣ смиптэял пэнтърэя де рекръци че требзе а да ачѣ prefectэръя. Комитетэя с'ар вэкрэ кэ деосевире, кэнд ар днцелече, кэ песте квантэмыл че се чере, с'ащ адэпат эн пэнтър дндоит сащ днтреит де рекръци.

Финд кэ не лэнтъ мишкэриле ресвелече, prefect-

*) Vedi chronic'a lui Georgie Sincai la an. 1599 dupa Enyedí Pál apud Anonymum Carolinensem. Historiculu Lupulu Bethlen spune libro 13, cá si Basta urise dein sufletu pe boierimea transilvana, si cà o tiena sub cea mai strinsa privighiare, éra pe càtiva iau si ucisu, cumu arata si Alex. Szilágyi Erdélyország története tom. II. pag. 73.

тѣра нѣ поате .ѿи липсѣтъ де администрація цивѣлъ ши економѣкъ, Комитетѣлъ иа ши дн обѣктѣлъ ачеста лѣбер- тatea де а те ивѣта ка, дѣпъ доведѣтаѣ енерѣѣ ши зел кѣ каре лѣкрезѣ пентрѣ сѣжнтѣлъ скоп, сѣѣѣ днтѣнзѣ днгрѣжѣрѣ асѣпра органѣзѣреѣ префектѣреѣ кѣ трѣвзнѣѣ, вѣче-трѣвзнѣѣ ши чеѣлалдѣѣ сѣзалтернѣ трѣвзнѣчѣошѣ, спре а днгрѣжѣ зпѣѣ акасѣ де трѣвѣле чѣвѣле ши економѣче, дн тѣпнѣлъ кѣнд алдѣѣ се аѣлъ дн мѣшкѣрѣле ресѣвѣлѣче.

Дѣпъ тѣсѣрѣле лѣате, дѣндѣсе ла фѣкаре тѣртѣ де гардѣ ши командѣ мѣлѣтарѣ, Комитетѣлъ те ивѣтъ ка сѣ те днделѣѣ кѣ трѣвзнѣѣ спре а нѣ днтренпрѣнде нѣ- мѣк де капѣлъ лор фѣрѣ днделѣѣцѣрѣ ши поваѣа комѣн- дантѣлъ мѣлѣтар; кѣчѣ ачеста лѣкрѣзѣ дѣпъ зп план, ши гарда нѣмаѣ ажѣтъ ши спрѣжѣнеѣде операѣѣле ресѣ- велѣче.

Комитетѣлъ испрѣвѣѣ ивѣжндѣте, ка дака с'ар нѣтъ, сѣ нѣ преѣѣѣ аѣ фаче кѣноскѣт кѣт де дес, дн че старе ши днтпрѣжѣрѣ се аѣлъ префектѣра Медѣа- шѣлъѣ. Асѣменѣ кѣ маре мѣлѣдѣмѣре ар прѣвѣ кѣнд 'лаѣѣ днѣѣѣнда ши деспре алте мѣшкѣрѣ че се фак дн префектѣрѣле вѣчѣне, ши кѣнд теаѣ аѣла дн корреспон- дѣнѣъ непрекѣрѣматѣ кѣ префекѣѣ дн околѣрѣле д'а- проапе, спре а се нѣтъ дождѣндѣ о армонѣе дн тоате лѣкрѣрѣле пентрѣ сѣжнтѣлъ скоп ла каре аспѣрѣтъ.

Дн прѣвѣнда днгрѣлор че вѣ кад дн мѣпъ трѣвзе сѣ авѣѣ маре прѣвѣѣѣре; сѣ нѣ вѣ днкрѣдеѣѣ жѣрѣ- мѣнтѣлор ши алтор асѣзѣрѣѣ дн партѣ лор: чѣ трѣвзе адѣшѣ дн старе де а нѣ маѣ нѣтъ фѣ прѣмежѣѣѣѣ.

Аѣ фаче зп маре серѣвѣѣѣ кѣксѣѣ кѣнд аѣ реко- мѣнда трѣвзнѣлор, ка сѣ днгрѣжаскѣ кѣ чѣ маѣ маре скѣтпѣтате а се нѣзѣ вѣзна орѣндѣѣѣлъ ши регѣла ла гардѣ. Сѣ фѣе фоарте страшнѣѣѣ кѣ чеѣ днкѣпѣѣѣ ла вѣѣѣе, ши сѣ днгрѣжаскѣ де дѣчѣпѣлѣнѣ пѣсте тот; фѣѣнд кѣ фѣрѣ дѣпса нѣ нѣтем фаче нѣмѣк, фѣе кѣт де маре мѣлѣдѣмѣ, ши нѣ нѣтем дождѣндѣ нѣчѣ зп ресѣлат.

Комитетѣлъ наѣонал.

Аарон Флорѣан, Сѣмеон Бѣрнѣд,
Секретар. Прѣмедѣнте.

18. Proclamațiunea baronului Nic. Vay in con- tra celei date de br. Ant. Puchner.*)

Instiintiare.

Din orindujala Prea luminatului Principe si fo- stului atunci Palatin si Kr. Lococitoriu Stefan, si prin milostivul al nostru Kraju interitul Ministerium in 19. di a luni lui Junie anului curg. in tot Ardea- lul. Comisar Regescu denumit fiind, in starea acasta Leguita si acum tin in mana ocirmicerea partilor a- cestora. Prin acasta Krejasca orindujala, ocirmuiri mele sau incredintiat, toate Deregetoriile cele politi- cesti precum si cele Katanesti a teri acestia, ku ake- rora azsutoriu am fost in stat prin a tetea pedetse

*) Publicamu si acestu actu cu ortho- séu mai bine kakographi'a, cu care se vede tiparitu in Clusiu. In catu pentru limba, vai de ea. Red.

si greutati intru atita a tinea rindul si linistia, cit pone atunci nu sau intimplat navaliri, pone kind akuma mai dekurind, din vointia re a atitetoriloru nu sau intimplat unele ca aceste. Ku atita mai ne asteptata au fost asadare pentru mine a Komendi- rendelui Br. Antonie Puchner din 18. di a luni curg. fere de a areta despre acasta din partea sa luata mai inalta orindujale catra Poporu cintita Proclama- tie, prin care ne luind in sama leguita si prin dinsel cunoscuta a mea stare, ne instiintindume pe mine, declareaze, cumca ocermuirea partilor ardealului au luato la sine, si toate Jurisdictiile cele politicesti, si militaresti le provoaca ca dela el se atirne, si se asculte. Intru acasta stare a lucrurilor kind cu du- rere ved ca acela a keruja deregetorie au fost in preuna cu mine intru o intelegere a lucra spre tine- rea paci, pre sine sau pus intru o stare deskilinita ne leguita, asa dare silit sint a deklara kumka in- purtarea deregetorii ca Comissariu Regescu. precum jeu insus, asa si trimisi aica commissarii a ocirmuiri kari de Primariu Minister Gr. Batthyány Lajos sunt denumiti, in lucrerile lor incredintiate, ori prin acelora neleguita amestecare nu se vor inpedeca, asa dare despre partea mea ca un credintsos si leguit a Inaltului Kraju si a teri Deregetoriu provocaluescu toate Deregetoriile politicesti si militeresti, precum si pe toti vitezsi, ka precum pone acuma, asa si de aci inainte se atirne dela orinduelile mele, si intru unu intzelegere cu mine sze sze sztredujaszka a aduce la locu rindul si linistea tulburata.

Din leguita a mea stare ca Commissariu Re- gescu le provoceluescu toate neamurile la atirna re si ascultare, spre tinerea patsi si a linisti. si tot la acija vreu se le dau de stire, kumka a prea inaltiatului no- stru Domnu sfinta si ne revocata vointia si intentie acejea fiind, ka eu in starea acesta ka Commissariu Regescu pentru binele teri si de aci inainte se lu- crezu, si precum pone acuma, asa si de aci inainte sunt gata ori acui dreapta cerire ao askulta, si drep- tatea a io szlugi, da despre alta parte declarez, cum- ca intentia si ne skimbata a mea voincea este, ka toate ne orinduelile se inceteze si impotriva turbu- retoriloru bunului rind, si atitetorilor, ku toate pu- terea se pesessk. In urmarea acestia aszpru opreszk ori ce fel de aduneri ne leguite, provocind poporul, ka ori prin cine sar kema in potriva acestora, numai dela Deregetoriile cele leguite se atirne, armele dela atitetori loru date indate se le puje zsos; provoce- luescu si pe turburatorii atsija, kari inpotriva legi- lor sau pusz tiszteri de varmegyii, ka sze nu mai in- drezneaske a face ceva pasi din deregetoria lor or- matorii. Ku durere, da debuna szame sunt insciin- tiat, cumca o parte a poporului groaznitse navaliri au indreznit a face, au omorit, au utsisz, pe pasnici ceteteni din lakuincezele szale jau trasz afare si in prinsoare jau dusz, asa dare aszpru ve dozseneszku, ka dela aceste se incetati, fieste kare despre acasta incredintiat fiind, ke fapta sa ce pecatoase fere de

pedeapse nu poate reminea — nu va remane, — Mai preurma si atsasta voeszka ada de stire la toti locuitori ardialului: Kumka natia szekujaszka mau instiintiat despre hoterirea in adunarea sa cu mai inalta ingeduinte in Agyagfalva tinuta, adusa, intru akeruja urmare dinsa este gata la toate poporele tieri acestia a intinde muna pretineasca, inse declarindusa spre restaurarea bunului rind, intrarmati sei vitezsi rindueli mele jau incredintiati. Szpre darea uni asa mana de pretinie, si spre conlucrarea inpotriva turburatorilor paci, si eu despre partea mea pe toate neamurile Patrii acestia serbetoreste le kiemu.

Klusiū october 21. 1848.

B. Vay Miklós,
Commissar Reg.

19. Cōmitetulu nationalu romanescu ia mesuri strinse in contr'a excesseloru si repressaliiloru provocate intre romani prin secui si magiari.

Фраціі Ротжні!

Декжнд знгзрїї кз террорїсткз лор чел барбар аз дндрззнїт а вурса сжцеле чел невїповат ал фрацілор пострїї ротжнї, аї спжнззра шї аї рзстїгнї, де атзпчї вїп плжпсорї дн тоате зїлеле ла дналтз Ценерал-Командо, шї ла Комїтетз, кзткз ротжнїї днкз фак пелелзїрї шї фапте де ачелеа, каре нїчї н'ар тревзї сз се поменеаскз днтрє оаменї.

Кз таре дзрере аз днцелес ачестеа Комїтетз, шї ка сз нз се маї днжтшпеле, порзпнчеще стржнссз тзтзрор ротжнїлор:

1. Сз нз дндрззнеаскз нїмене а се атїнче нїчї де персоана, нїчї де авереа алтзїа, фїе ачела де че неам ва фї, ротжн, знгзр, оврез, саз орї де че неам, пентрз кз тодї оаменїї аз дрептзрї де о потрївз ла вїаца шї ла авереа лор, шї тзтзрор кз ачееашї чїнсте сжнтем деторї.

2. Чеї че нзп артеле жос, шї прїп ачееа аратз кз нз вреж сз се ватз асзпра нїтзпзї, знїї ка ачелїа сз н'аївз нїчї о бжнтзїалз саз сзпзраре, чї дїп протївз. сз се апере де орї че асзпрїре, шї еї шї авереа лор

3. Сз нз дндрззнеаскз нїмене а сзпзра, а дшпедєка, саз орї дн че кїп а бжнтзї не кзлзторїї пзчзїї, чї дїп протївз сз деа паче фїечїне кзлзторїлор, ва днкз дзпз пзтїпцз сз шї дплеснїаскз кзлзторїа знзл алтзїа.

4. Комїтетз порзпнчеще стржнссз тзтзрор ротжнїлор, ка не лжпгз дшплїнїреа ачестора сз асзкзлте де Маїмарїї Комзпнїтзїлор, де Префекцїї, Трївзнї, Чентзрїон, де Бзтржнїї комзпнїтзїлор, шї де тодї Маїмарїї лор чеї лецзїї.

5. Тодї маїмарїї ачещїа сжнт даторї а прїверїа, ка оаменїї сз нз се деа ла бещїе, шї ла алте есчєсзрї, сз пззеаскз комзпнїтзїлє шї авереа фїкзрзїа, фїе немеш, фїе де алтз пласз, де орї че пзгззїре, їарз челе че сар фї лзат пзпз акзт не педрєптз, тоате лзкрзрїлє ачелеа сз се деа дндзрзпт пронїетарїлор лор; фїещєкарє сат є деторїз а рзспзндє пентрз тоате пагзбеле, каре се фак дн сат.

6. Орї чїне ар дндрззнї а лзкра дшпротїва ачєстор порзпнчї шї опрелїїї, фїе ачела сатз днтрєг, саз маї пзлдї оаменї, саз нзтзї знзл сїнгзр, знїї ка ачелїа се вор сзпзне сзз жздекатз де рззвоїз, шї фїєкарє дзпз вїна са кз страшнїче педєнсе се ва педєнсї.

Дн зртз Комїтетзл адзче амїнте ротжнїлор, ка сз се порте аша кзт саз пзртатз пзпз ла ачєастз катастрофз, шї, фєрїндзсє де тоате педрєпцїрїлє, сз доведєаскз шї де ачї днїнїте, кзткз аз фост шї сжнт вреднїчї де лїбертате.

Сївїїз 2/19 Октомврїє 1848.

Комїтетзл нацїонєї Ротжне:

А. Трез. Лазрїанз, Сїмон Бзрнзїдз, Нїколає Бзлзшєскз,
Тїмотєз Цїпарїз, Флорїанз Мїкашз, Іоанє Бранз.
(Va urmá.)

Nr. 271—1875.

Procesu verbale

luatu in siedintї'a ordinaria a comitetului asoc. trans. ținuta in 2. Nov. c. n. 1875 sub presiđiulu dlui presiđinte Iac. Bolog'a, fiendu de facia domnїi membrii P. Dunc'a, E. Macelariu, I. Hanni'a, I. V. Rusu, Const. Stezariu, Z. Boiu, Vis. Romanu, dr. Dem. Racuciu, I. Cretiu, dr. Aurel. Brote si I. Candrea.

§ 139. Presiđiulu da espressionє simtiementeloru de profunda dorere, causata prin pierderea iubitului confrate si fostului membru ordinariu alu acestui comitetu, Ioane Tulbasiu, carele se mutã la cele eterne in 29. Oct. a. c. si-i orėdia, cá amentirea lui se fia eterna. Comitetul consimtiendu cu manifestarea de condolentia a presiđiului, decide, cá in semnū de pietate cátra memori'a repausatului comembru, se se ia actu despre acėsta manifestare, in processulu verbale alu siedintiei presente.

§ 40. Dn. protopopu I. V. Rusu perlege charthї'a dlui directoru alu Albinei, Vis. Romanu deiu 2. Novembre a. c., prin carea densulu se dechiara, cá dein caus'a greleloru si multifarieloru ocupatiuni, ce le are in cualitatea de directoru alu Albinei, se vede necessitatu, pre langa esprimerea respectuosei multiamite pentru increderea cu carea l'a onoratu adunarea generale dela Reghinu, a demissiunea dein postulu de secretariu alu II-lea alu asociatiunei, si rōga pre comitetu, cá primindu i demissiunea, se dispuna in modu provisoriu pentru suplinirea acelui postu prin altu individu. (Nr. 268, 1875.)

Comitetulu considerandu motivele aduse de susunumitulu domnu, decide: a i se primї resemnarea dein postulu de secretariu II-lea alu asociatiunei.

§ 141. Presiđiulu in nexu cu conclusiunea precedente (§ 140) pune la discussiune cestiunea suplinirei postulu de secretariu alu II-lea devenitu degiã vacante.

Comitetulu avendu in vedere, cá postulu de secret. alu II-lea este de a se suplinї numai in modu provisoriu, pãna la adunarea gener. viitoria, decide: a concrede presiđiului ingrigirea si dispunerea pentru suplinirea acelui postu prin altu individu cualificatu.

§ 142. Presidiulu multiamindu pentru nou'a dovéda de incredere manifestata facia cu acelasiu prin conclusiunea amentita (§ 141), dechiara, cá si in afacerea suplinirii postului secret. II., altu-cumu momentósa, cá si in tóte alte afaceri, doresce a intempiná liberulu consimtiementu alu onorabilelui comitetu, si dein astu motivu isi tiene de datorintia, a aduce la cunosciintia, cá densulu afla de bine a concrede suplinirea amentitului postu in modu provisoriu pâna la prosim'a adunare generale, domnului dr. in sciintiele naturali, Daniilu Popoviciu Barcianu, individuu dupa parerea sa, cualificatu pentru suplinirea postului des-amintitu.

Comitetulu ia actu cu placere despre notificarea presidiale.

§ 143. Dn. protopopu I. V. Rusu luandu cuventulu dechiara, cá dupa-ce pâna in presente densulu a fostu fericitu a portá afacerile secret. II., acumu afla ocasiunea cea mai binevenita, cá in momentele, candu se retrage dela acele afaceri, se-si implinesca un'a datoria prea placuta, dandu espressione celei mai profunde recunoscientie si multiamite, atátu onor. presiedinte in deosebí, càtu si onor. comitetu in generalu pentru increderea, bunavointi'a si simpatiile dovedite facia cu modest'a-i persóna in cualitatea de secret. II. in decursu de 13 ani, si se recomenda si pre viitoriu esperteloru affectiuni binevoitórie.

Presiedintele constatandu cu placere zelulu, acurateti'a si consciintiositatea numitului protopopu in afacerile secretariali, da espressione multiamirei sale pentru servitiile prestate de acela in interesulu promovarei afaceriloru asociatiunei.

Comitetulu consimtiendu cu amentitele dechiariuni decide: a se luá spre placuta sciintia.

§ 144. Dn. cassariu presenta conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile asociatiunei, pre tempulu dela siedinti'a comitetului dein 28. Sept. a. c. pâna la siedinti'a presente. Dein acelu conspectu resulta, cá in restempulu numitu s'au incassatu la fondulu asociatiunei 191 fl. 7 cr. si s'au erogatu mai alesu pre stipendia remuneratiuni 1284 fl. 49 cr. (Nr. 269, 1875.)

Se iea spre scientia.

§ 145. Totu dn. cassariu presenta conspectulu despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie. Dein amentitului conspectu se vede, cumu-cá fondulu academiei are in proprietatea sa 13,378 fl. 69 cr. (Nr. 270, 1875.)

Spre scientia.

§ 146. In nexu cu conspectulu cassei de sub § 145 se raportédia despre banii incursi la fondulu asociatiunei pre tempulu dela siedinti'a comitet. dein 28. Sept. a. c. pâna la siedinti'a presente si anume:

a) cá interese obvenitórie cu 1. Oct. a. c. dupa couponii obligatiuniloru de statu unificate in argintu au incursu 33 fl. 60 cr. (Nr. 237, 1875.)

b) cá interese obvenitórie cu 1. Oct. a. c. dupa

prioritatile drumului feratu transilvanu, au incursu 131 fl. 30 cr. (Nr. 242, 1875.)

c) cá tacse de membrii ordinari pentru diplome si prenumeratiuni la Transilvani'a 15 fl. (Nr. 236, 251, 265, 1875.)

Se iea spre scientia.

§ 147. In nexu cu conspectulu cassei de sub § 145 se constata; cá la fondulu academiei au incursu dela siedinti'a dein 28. Sept. a. c. pâna la siedinti'a presente, si anume, cá procente obvenitórie cu 1. Oct. a. c. dupa couponii obligat. de statu unificate, in argintu 10 fl. 50 cr. (Nr. 237, 1875.)

§ 148. Se presenta documentulu cassei dein 13. Oct. a. c., prin carele se constata, cumu-cá argintulu 44 fl. si aurulu 2 galbini s'au schimbatu cu bancnote in v. a. si au datu sum'a de 55 fl. 38 cr. (Nr. 241, 1875.)

Spre scientia.

§ 149. Dn. directoru alu archivelui transilvanu Alecsiu Iakab tramite actulu formale, prin carele cedédia in proprietatea asociatiunei cu dreptu de traducere pre limb'a romana opulu seu; „A királyföldi viszonyok ismertetése,“ si totu-odata 'si esprime in terminii celi mai alesi, cordial'a recunosciantia pentru alegerea sa de membru onorariu alu asociat. trans. (Nr. 238, 1875.)

Se iea spre scientia cu acea observare, cá actulu despre cederea cestiunatului opu in proprietatea asociatiunei se se transpuna dlui cassariu, spre a se pastrá in cass'a asociatiunei.

§ 150. Totu dn. directoru alu archivelui transilvanu Alecsiu Iakab tramite cuientanti'a despre 200 fl., ce i s'au preliminaru dein partea adunarei gener. dela Reghinu, cá onor. pentru tomulu I. dein opulu seu „A királyföldi viszonyok ismertetése,“ cessu in proprietatea asociatiunei cu dreptu de traducere. Si totu-odata trage atentiunea comitetului asupra acelei impregiurari, cá asociatiunea se trametia câte unu esemplariu dein actele si productele sale literarie in schimbu pentru academi'a de scientia dein Pest'a. (Nr. 258, 1875.)

Cuientanti'a respectiva se transpune dlui cassariu alu asociatiunei; ér' dein actele si productele literarie disponibili ale asociatiunei se se trametia câte unu esemplariu gratuitu pre sém'a academiei de scientia dein Pest'a cu acea rogare, cá si aceea-si dein operele si productele sale literarie se binevoiesca a tramite câte unu esemplariu pre sém'a asociat. trans.

§. 151. Consistoriulu metropolitanu dein Blasiu prin script'a dein 12 Octobre a. c. Nr. 2996 notifica numele acelei comune basericesci, pentru a carei scóla voiesce a se impartí ajutoriulu de 50 fl. asemnatu in siedinti'a acestui comitetu dein 28 Septembrie a. c. (Nr. 246/1875.)

In nexu cu acést'a dein partea biroului se raportéza, cá acelu ajutoriu s'a si tramesu amentitului consistoriu, spre a se transpune la loculu destinat.

Se iea spre scientia.

§ 152. Dn. secretariu I. G. Baritu cere a i se asemná o anticipatiune de 250 fl. pentru suportarea ulteriórelor spese ale edarei fóiei asociatiunei, notifica tramitarea unoru carti daruite pe sém'a bibliotecii asociatiunei, 'si esprime la adres'a comitetului multiamit'a cea mai sincera pentru adres'a de recunoscientia a meritelor sale literarie, cu carea l'a onoratu adunarea generale dela Reghinu. (255/1875) (a se vedé si § 165).

Anticipatiunea ceruta se asemnédia la cass'a asociatiunei, cartile primate degiá se transpunu D-lui bibliotecariu spre a se petrece in registrulu cartilora asociatiunei; ér' expresiunea multiamitei se va aduce la cunoscienti'a adunarei gener. proxime.

§ 153. Tenerulu Ioanu Baiulescu ascultatoriu de tehnica in Vien'a, primindu de aiurea unu stipendiu mai mare, renuntia la stipendiulu usuatu pan' acum, esprimendu-si profund'a multiamita pentru acordarea aceluia (Nr. 235/1875).

Se decide: cá pentru conferirea stipendiului de 500 fl. v. a. degiá vacante se se publice concursu cu terminulu pana in 25 Novembre c. n. a. c.

§ 154. Dn. invetiatoriu in Domanu Iosifu Olariu cere a i se recompensa porto postale de 5 fl. 14 cr., ce a solvit cu ocasiunea tramiterei diarielor, ce le-a datu pe sam'a asociatiunei, Nr. 245.

Se asemnédia la cass'a asociatiunei esolvirea amentitei sume de 5 fl. 14 cr.

§ 155. Dn. bibliotecariu I. Cretiu raportéza despre starea diarielor procurate dela invetiatoriulu Iosifu Olariu (Nr. 249/1875).

Raportulu acest'a se transpune comisiunei emise in siedinti'a dein 28 Septembrie a. c. cu insarcinarea de a'si dá opiniunea asupr'a operelor, ce ar mai fi de a se procura pe sam'a bibliotecii, si eventualmente si asupr'a modului completarei operelor defectuóse.

§ 156. Comitetulu parochiale greco-orientale dein Fagarasiu cere a se acordá pe sam'a scólei confesionale gr. orientale de acolo unu ajutoriu de 100 fl. dein fondulu asociatiunei (Nr. 256/1875).

Se decide a i se resolví amentitului comitetu: cumcà dein partea adunarei generale dela Reghinu s'au votatu pentru ajutorarea scóleloru misere numai 100 fl., dein care creanduse 2 ajutória de cate 50 fl., acele prin conclusiunea dein 28 Septembrie a. c. s'au pusu la dispositiunea venerabileloru ordinariate romane dein Sibiiu si Blasiu.

§ 157. Societatea academica: „Romani'a juna“ dein Vien'a, multiamesce pentru cartile daruite dein partea asoc. pentru bibliotec'a aceleia. (Nr. 259, 1875.)
Spre scientia.

§ 158. Se presentéza procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului dein despartiamentulu cerc. alu Desiului XII. ddto. 4 Iuliu a. c.

Dein acelu procesu verbale intre alte afaceri curente de sub Nr. prot. III., IV., V., VII. si VIII. resulta urmatóriele:

1) cá cestiunatul subcomitetu a datu expresiune simtiementelor de cea mai profunda dorere pentru pierderea ilustrului fostu presedinte alu asociatiunei Ladislau Bas. baronu de Popu (Nr. prot. I.)

2) cá totu acelu subcomitetu 'si esprime condolenti'a sa pentru pierderea comembrului seu Ioanu Titie (Nr. II.)

3) Se recérca comitetulu centrale, cá se intrevina de urgentia la consistoriulu archidiecesanu dein Sibiiu pentru resolvirea cereriloru substernute in caus'a scólei centrale dein Lapusiulu ung. (Nr. prot. VI.)
In fine

4) Directiunea despartiamentului amentitu substerne un'a copia dein testamentulu repaus. Ioanu Titie, promitiendu, cá va face in astu obiectu relatiune speciale, carea inca nu s'a primitu. (Nr. prot. 169, 1875.)

Lucrarile subcomitetului de sub pct. 1 si 2 se iean spre scientia; ér' cu privire la incercarea de sub pct. 3 se decide, cá Dn. comembru Z. Boiu se intrevina la consistoriulu archidiecesanu de aici in favórea resolvirei cestiunei scólei dein Lapusiulu ung. si despre resultatu se raportedie acestui comitetu. Ad pct. 4. Dupa ce pentru representarea intereselor asociatiunei facia cu legatulu repausatului Ioane Titie inca in 9 Augustu a. c. s'a constituitu de avocatulu alu asociatiunei D-lu Gavriela Manu, acelasu se fia invitatulu a informa pe acestu comitetu in detaliu despre starea si impregiurarile amentitului legatu; a asterne incóce inventariulu despre tóta mass'a repausatului testatoru si a ingrigí pentru coperirea competentieloru de transcriere a legatului pe numele asociatiunei, fora de a cauza spese oneratórie pentru fondulu asociatiunei. — In fine testamentulu respectivu se se publice in fói'a asociatiunei.

§ 159. Se iea la pertractare procesulu verbale alu adunarei gen. cerc. dein despartiamentului cerc. alu Brasiovului (I.), tiente la Feldiór'a in ¹³/₂₅ Iuliu a. c.

Dein amentitului procesu verbale se vede, cá respectiv'a adunare cercuale s'a ocupatu cu urmatóriele afaceri:

1) A datu in procesulu verbale expresiune simtiementelor sale de cea mai profunda dorere pentru prea tempuri'a pierdere prin mórte a prea meritatului barbatu, fostu presedinte alu asociatiunei Ladislau Bas. baronu de Popu. pct. III.

2) S'a esaminatu raportulu despre activitatea subcomitetului, caruia i s'a espresu recunoscientia protocolaria pentru zelulu documentatu facia cu promovarea afaceriloru despartiamentului. p. IV. si IX.

3) Asemenea s'a esaminatu ratiociniulu cassariului despartiamentului, carele s'au aflatu in cea mai esacta ordine. p. V. si IX.

4) S'a desbatutu si adoptatu unu apendice la regulamentulu sectiunei, relativu la infientiarea de insociri locali pentru infrenarea poporului dela beuturile spirituóse si s'a decisu, cá acelu apendice se se impartia pe la fiacare comuna dein despartiamentulu respectivu. p. VI. si VIII.

5) Dn. parochu Bart. Baiulescu a tînutu un'a disertatiune interesante, despre „mîdiulócele prin care ar' potea ajunge poporul romanu la o mai buna stare materiale,” care disertatiune s'a si tiparitu degiá in fói'a asociatiunei. p. VII.

6) S'a decisu, cá agenturile comunale se se su-puna la o revisiune, cá astufeliu se se védia, care au corespunsu séu nu datorintieloru sale, facia cu afacerile asociatiunei. p. IX. lit. a.

7) Amentit'a adunare cercuale recomanda comitetului centrale estradarea diplomeloru de recuno-scientia publica pentru meritele procurate in favórea promovarei meseriiloru intre romani pe sam'a urma-toriloru Domni: Bartolomeiu Baiulescu, parochu gr. or. in Brasiovu, George Sioneriu, parochu gr. or. in Sasuchizu si Teodoru Popu, directoru si invetiatoriu la scólele dein Branu. p. IX. lit. b.

8) Comitetulu centrale este rogatu a mîdiulócî, cá asociatiunea se iea iniciativ'a pentru respandirea in-structiunei intre poporul romanu in privinti'a cul-turei ratiunale a pamentului si a economiei de vite. p. IX. lit. c.

(P. 9. lipsesce in Manuscriptu. Red.)

10) Se face dispositiune, cá banii intrati cu oca-siunea adunarei cercuale in favórea asociatiunei se se tramita pe calea directiunei la locul destinatu. p. XI. (cari s'au si primitu in suma de 30 fl)

11) Se statoresce bugetulu despartimentului pre an. 1875⁵/₆ cu urmatoriele positiuni: a) Spesele birou-lui cu 20 fl. b) Pentru procurarea de recuisite sco-lastice pre sém'a scóleloru si a scolariloru meseri cu 30 fl. c) Cá premii pentru invetiaceii, cari se distingu la meserii cu 30 fl. — Sum'a 80 fl. Candu dein con-tribuiuri ar' incurge mai multu decátu 80 fl. adunarea inputeresce pre sub-comitetu a poté spesá pentru positiunile b) c) pàna la 120 fl. p. XII.

12) Se defige locul adunarei gen. cerc. veni-tórie la Resnovu p. XIII. (Nr. prot. ag. 202, 1875.)

Conclusiune. Lucururile adunarei gen. cerc. de sub posit. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 si 12 se iean in generalu spre cea mai placuta scientia, ér' relativu la conclusiunea adunarei cerc. de sub posit. 7) se se rescrie sub-comitetului, cá acela se dea informatiuni mai detaliate in privinti'a activitatei si meriteloru bar-batiloru recomandati pentru obtinerea diplomeloru de recunoscientia, in sensulu indigitariloru coprense in conclusulu adunarei gen. dela Dev'a sub Nr. prot. XXXI. Cu privire la cestiunea de sub pòsit. 8) este de a se resolví, cá asociatiunea in mesur'a mîdiuló-celoru si impregiurariloru sale a corespunsu dupa potentia si in directiunea indigitata de respectiv'a adunare cerc. Cu tóte acestea comitetulu pre bas'a §-lui 5 dein regulamentu va emitte provocari càtra tóte despartimentele cerc. ale asociatiunei in intere-sulu promovarei instructiunei intre poporul romanu, relative la cultur'a pamentului si a economiei de vite. Totu-odata in proiectulu seu de bugetu va fipsá de nou si unu premiu corespundietoriu pentru elaborarea

celei mai bune carti agronomice. Unu atare premiu s'au fostu escrisu si in anulu 1872, inse fóra de re-sultatulu intentionatu, cà-ci nu a incursu nici unu opu dein specialitatea respectiva.

Bugetulu de sub pos. 11) se apróba cu 80 fl. cu acea observare, cá conformu §-lui 18 dein regu-lamentu se se asterna incóce ratiociniu documentatu despre perceptele si erogatele despartimentului spre aprobarea finale.

§ 160. Se raportéza despre afacerile coprense in procesulu verbale alu siedintiei sub-comitetului dein despartimentulu cercuale alu Sibiului (III.) tînutu in 23. Augustu a. c.

Deintre acele afaceri vine a se amentí conclu-siunea resp. sub-comitetu de sub Nr. prot. 38, prin carea acela cere a se prevedé in bugetulu asociatiu-nei pre an. 187⁵/₆ doue stipendia pentru doi elevi dela scólele de agricultura dein patria; totu-amentitulu sub-comitetu sub Nr. prot. 43 a decisu a se substerne adunarei gener., un'a petitiune pentru de-figerea locului adunarei gener. a asociat. pe 187⁵/₆ la Sibiu. (Nr. 262, 1875.)

Se iean spre scientia cu acea observare, cá do-rintieloru si respective cereriloru espresse dein partea sub-comitetului amentitu sub Nr. prot. 38 si 43 s'au satisfacutu prin conclusiunile adunarei generale dela Reghinu sub Nr. prot. XXVI. si XXXVI.

§ 161. Protop. I. V. Rusu raportéza in caus'a con-curseloru intrate la doue stipendia de càte 60 fl. de-stinate pentru doi ascultatori de pedagogia, si totu-odata arata, cá la numitele stipendia au concursu 6 insi.

Referentele numitu pre bas'a documenteloru pro-duse, propune a se conferí cestiunatele stipendia ur-matoriloru concurrenti:

1) Lui Ales. Gai'a, ascultatoriu de pedagogica in Blasiu; a invetiatu 3 clase gimn. cu calcululu gener. de eminentia Nr. loc. 5 intre 38 conscolari.

2) Lui Ioanu Nistrea, ascult. de pedag. in Sibiu, éراسi cu 3 gimn. cu calcululu gener. de eminentia Nr. loc. 6 intre 35 conscolari.

Propunerea referentelui se primesce in unanimitate.

§ 162. Totu protopopulu I. V. Rusu referéza in caus'a concurseloru intrate la 6 ajutoria de càte 25 fl., destinate pentru sodalii de meseria, calificati de a se face maiestrii. Arata, cá la numitele ajutoria au concursu 26 sodali.

Referentele numitu avendu in vedere documen-tele produse, considerandu mai departe diversele ra-muri de meserii, care tóte ceru imbracisiare si spri-ginire, considerandu si acea impregiurare, cá ajuto-riale asociatiunei pre càtu se póte, se se impartia la so-dali cualificati de maiestrii dein tóte partile patriei, cá asia se se incuragiedie progressulu in meserii in me-sura pre càtu se póte mai estensa; in fine mai con-siderandu si numerulu concurrentiloru dein diverse parti: dein tóte aceste motive combinate, acelu re-ferente propune a se conferí cestiunatele ajutoria ur-matoriloru concurrenti:

1) Lui Nic. Avrigeanu, sodalu de mesariu in Sibiu, ajutoriu de 25 fl.; 2) lui Greg. Calutiu dein Cergidielu, sodalu de pielariu in M.-Osiorheiu 25 fl.; 3) lui I. Boianu dein Sighisior'a, sodalu de croitoriu in Sibiu 25 fl.; 4) lui Vas. Macelariu dein Spini, sodalu de cojocariu in Blasiu 25 fl.; 5) lui Ales. Bodeanu dein Clusiu-Monasturu, sodalu de cismaria in Clusiu 25 fl.; in fine 6) concur. I. Sabadiusu dein Saugorgiu (langa M.-Osiorheiu) si Sim. Poplaceanu dein Slemnicu, ambii sodali de pantofariu in Sibiu, colectivuu unu ajut. de 25 fl.

Si acesta propunere se primesce cu unanimitate.

§ 163. Dn. assess. consist. Z. Boiu referéza in caus'a concurselor intrate la 14 ajutoria de câte 12 fl. destinate pentru invetiaceii de meseria. Arata, cá la numitele ajutoria au concursu 34 insi.

Domni'a sa avendu in vedere totu acele motive, care le-a desvoltatu si referentele in caus'a ajutorialoru destinate pentru sodali, propune dein parte-si, cá cestiunatele ajutoria se se conferedie urmatoriloru concurenti: 1) Lui Ioanu Munteanu dein Verdu, invetiacele de papucariu in Sibiu 12 fl.; 2) lui Iacobu Ivanu dein Boianu, invet. de papucariu in Sibiu 12 fl.; 3) lui Sim. Olariu dein Sasausiu, invet. de papucariu in Sibiu 12 fl.; 4) lui Greg. Bourza dein Clusiu-Monasturu, invet. de rotariu in Clusiu 12 fl.; 5) lui Ioanu Cárneanu dein Gelmariu, invet. de rotariu in Oresthia 12 fl.; 6) Concurentiloru Nic: Bureti'a dein Brasiovu, invet. de mesariu acolo, si Georgiu Paraschivu dein Ghimbavu, invet. de mesariu in Brasiovu, colectivuu 12 fl.; 7) lui Ioanu Tiutioianu dein Branu, invet. de papucariu in Brasiovu 12 fl.; 8) lui Aureliu Trifanu dein Abrudu, invet. de croitoriu acolo 12 fl.; 9) lui Ioanu Stoitia dein Gurariului, invet. de pantofariu in Sibiu 12 fl.; 10) lui Nichita Georgiu Butiu dein Bogdan'a, invet. de rotariu in Clusiu 12 fl.; 11) concurentiloru Nic. Rusu dein Clusiu, invet. de sielariu acolo si Georgiu Vamosiu dein Cistelecu, invet. de cismariu totu in Clusiu, colectivuu 12 fl.; 12) lui Aureliu Nemesiu dein Hosuseu, invet. de rotariu in Vizocn'a 12 fl.; 13) concurentiloru Moise Trifanu dein Dobarc'a, invet. de cismariu in Sibiu si Nic. Jugastru dein Dobarc'a, invet. de papucariu in Sibiu, colectivuu 12 fl.; in fine 14) lui Nic. Bacila dein Lodromanu, invet. de pantofariu in Sibiu 12 fl.

Propunerea se primesce cu unanimitate.

§ 164. Dn. bibliotecariu I. Cretiu presenta unu contu despre 18 fl. v. a. cá pretiulu unui dulapu, procuratu pre sém'a bibliotecei asoc. si cere a se asemná esolvirea aceluia la cass'a asociatiunei.

Se asemnéza la cass'a asoc. esolvirea respectivului contu dein sum'a preliminarata pentru trebuintiele bibliotecei.

§ 165. Dn. bibliotecariu in nexu cu charthi'a dlui secretariu I., G. Baritiu de sub § 152 presentéza cartile daruite pre sém'a bibliotecei asoc. si anume: a) Dictionariulu societatiei academice romane (continuare) in 5 fasc. daruitu de societatea respectiva; b) Dissertatiunea de D. Fetu in 5 esempl., dein care cele disponibile spre a se impartii pentru diverse biblioteci; c) Despre economi'a in scóle de I. M. Riureanu in 7 esempl., dein care cele disponibile se se impartia érași pre la diverse biblioteci. Pre langa aceste se mai tramitu alte 9 esempl. dein acelu opu, pentru comitetulu scol. fostulu Regim. I. romanu; d) Memoriile lui Iud'a Iscariotulu, daruite de dn. G. S.onu; e) Colindele Craciunului si ale Pasciloru, daruite de P. Bancila.

Cartile daruite se primescu pre langa espresiunea recunoscintei protocolarie si se transpunu dlui bibliotecariu spre a se petrece in registrulu bibliotecei asoc.; ér' esempl. disponibile se se impartia conformu destinatiunei.

Verificarea acestui procesu verbale se concrete domniloru membrii: Dunc'a, Hanni'a, Macelariu.

Sibiu, datulu cá mai susu.

Pentru secret,II.

Iacobu Bolog'a mp.,
presiedente.

Ioane V. Rusu mp.,
vicepresiedente.

S'au perlesu si verificatu, Sibiu in 5 Nov. 1875.

P. Dunc'a mp. I. Hanni'a mp. E. Macelariu mp.

Ratiociniu despre starea fondului asoc. trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului rom. cu finea a. 187⁴/₅.
asternuta on. adunari generale de catra Dn. cassariulu Constantinu Stezariu, c. r. capit. in pens.

Prea onorata adunare generale!

In intielesulu §-lui 18 din statutele asociatiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu amu onóre a substerne prea onoratei adunare generale ratiociniulu cassei a acestei asociatiuni, precum si celu alu fondului unei infintiande academia romana de drepturi, compusu dela adunarea gen. din anulu trecutu pana in presentu, adeca pe an. 187⁴/₅, de impreuna cu tóte documentele perceptiuniloru si erogatiuniloru a ambeloru fonduri, la care ratiociniuri s'au accludatu si conspectulu despre tóta averea respectiveloru fonduri in obligatiuni de statu si institute publice cu privire la serii, Nr., cuponi si valórea acelor'a, prescisu de adunarea generale din anulu 1872 si scontratu prin o comissiune esmisa din sinulu comitetului, precum dovedesce clausul'a acelei comissiuni.

Totu odata se mai punu pe més'a prea onoratei adunari generale: 1. Diariele de cassa ale ambeloru fonduri. 2. Cartea de aur, in care se afla inregistrati membrii fundatori, si din cei ordinari aceia, carii au depusu odata pentru totu d'aun'a 100 fr., si mai pe urma membrii onor. 3. Consignati'a membriloru ord. carii au solvitu pe anulu acest'a tacsele curente, catu si restanti'a din anii trecuti, precum si anticipatiuni pentru anulu venitoriu 187⁵/₆ spre scopulu cetirei in acesta prea on. adunare gen. si apoi spre publicare in intielesulu conclusului adunarei gener. din 1868 posit. prot: respectivuu XXV.

Mai vine de relationatu, cumca in cass'a asociatiunei se mai afla urmatóriele sume predate cá depositu, despre a caroru intrebuintiare se astépta dispositiunile necesarie ulterióre.

a) O suma a fostului comitetu nationalu din a. 1861 de 353 fl. 06 ¹/₂ cr.

b) Pentru eternisarea laureatului nostru poetu Andreiu Muresianu o suma de 314 fl. 58 ¹/₂ cr. plusu interesele conveninde pentru ambele acestea capitaluri din 1. Aug. 1873.

c) Altu depositu depusu de inteliginti'a districtului „Cetatea-de-pétra“, fora destinatiunea apriata, de 25 fl. cu interesele conveninde din Maiu 1870.

Tóte acestea 3 sume se afla elocate in cass'a de pastrare din Sibiu.

Dupa cum arata ratiociniulu, s'au spesata din fondulu asociatiunei peste sum'a preliminarata sub titlu: „spese extraordinarie“ 3 fl. 79 cr. si pένtru o caletoria 35 fl. 06 cr., la olalta 38 fl. 85 cr. Fiindu acestu supererogatu justificatu prin neaparata necesitate, e rogata prea onorata adunare generale a da acestui supererogatu indemnitatea.

Sibiu 24 Augustu 1875.

Const. Stezariu,
capit. in pens., cass. alu asoc.

I n t r a t e

Nr. curente		frt.	cr.
1	La adunarea generale (XIII) dein anulu trecut u au remasu in restu		
	In anulu curente 187⁴/₅ au intratu:		
2	Tacse dela membrii fundatori si ordinari pe anulu acesta		
3	" restante dein anii trecuti dela membrii ordinari		
4	" anticipative pro 187 ⁵ / ₆		
5	" dela membrii ajutori si ai despartimenteloru cercuali		
6	" pentru diplome		
7	Dela unu concertu si balu tienutu la adunarea gen. dein anulu trecut u in Dev'a		
8	Interese dupa obligatiuni de loteria		
9	" " " de statu unificate in BN. si in argintu		
10	" " " urbariale transilvane, unгурéne si bucovinéne		
11	" " prioritati si actii de drumulu feratu transilvanu		
12	" " actii de ale bancei gen. de assecuratiune recipoca „Transilvani'a		
13	" " " institutului de creditu si economia „Albina“		
14	Pentru argintulu si aurulu schimbatu in BN.		
15	S'au scosu dein cass'a de pestrare dela „Albina“ interesele decadiute si ér s'au capitalisatu		
16	S'au elocatu de nou in cass'a de pestrare la institutulu „Albina“		
17	Dn. profesoru Alesandru Grama recompensatu dein stipendiulu primitu, restulu		
18	Unu legatu dela repausatulu dn. Dr. Nic. Ganescu dein Brasiovu		
19	Dela dn. J. M. Riureanu directorulu internatului liceulu „Basarabu“ dein Bucuresci unu capitalu de fundatiune sub titlu; „Fondulu repausatulu Radu M. Riureanu“		
20	Prenumeratiune la foi'a asociatiunei „Transilvani'a“ dela adun. gen. dein a. trec. pana ult. Dec. 1875		
21	" " " " " si de atunci pana la acésta adunare generale		
22	Pentru esemplare dein anii trecuti ale acestei foia venduta		
23	Dn. Anania Trombitasiu proprietariu apromitiendu a se face membru fundatoru au depusu pe unu anu interesele		
24	Pentru obligat. urb. sortate au intratu dupa detragerea intereseloru deja radicate 3 cuponi dupa sortare		

Sum'a intratelor u

E R O G A T E

25	Secretariului I. o remuneratiune pentru redactiunea foiei asociatiunei		
26	" II. din onorariulu anualu de	300	—
27	" II. pentru acoperirea speseloru cancelariei, preliminatu cu	150	—
28	Cassariulu o remuneratiune de		
29	Bibliotecariulu o remuneratiune		
30	Unui actuariu dein sum'a preliminata cu	150	—
31	Servitoriulu cancelariei dein simbri'a anuale de	120	—
32	Chiria pentru cancelari'a comitetului		
33	Stipendiu pentru tehniciei: Bas. Michailu Lazaru si Ioane Baiulescu ambii in Vien'a.	400	—
34	" juristulu Avramu Armeanu in Sibiiu à	150	—
35	" realistiloru: Marcu Munteanu si Emanuelu Popovicu ambi in Sibiiu à	60	—
36	" gimnasistiloru: Emanuelu Viciu in M.-Osiorheiu dein fundatiunea „Marinovicu		
37	" Ladislau Popu in Gherl'a dein fundatiunea anonima „Doboca“		
38	Ajutoriu pentru 2 sodali carii s'au facutu maestrii à	36	—
39	" " 10 invetiacei de osebite meserii à	15	—
40	" scólei confessionale dein Lapusiulu unguescu		
41	Unu imprumutu ascultatoriulu de filosofia Petru Dehelianu in Gratiu		
42	" " tehniculu Bas. Michailu Lazaru de sub Nr. cur. 33		
43	Pentru carti cumparate pe sém'a bibliotecei si opuri legate dein		60
44	Dein spesele extraordinarie pentru comitetulu centrale preliminatu cu	100	—
44	Argintulu si aurulu schimbatu de sub Nr. cur. 14		
46	Interesele radicate si capitalisate de sub Nr. cur. 15		
47	Banii elocati de nou in cass'a de pestrare de sub Nr. cur. 16		
48	Anticipatiuni despartimenteloru cercuale pentru spese extraordinarie		
49	Pentru edarea foiei asociatiunei „Transilvani'a“ pana la ultima Decembre 1874	200	—
50	" " " si de atunci pana la acésta adunare generale	350	—
51	Spese de drumu pentru oficialii asociatiunei la adunarea gen. dein anulu trecut u		
52	Obligatiunea sortata de sub Nr. cur. 24		
53	Despartimentulu Clusiulu (X) au tramisu dein sum'a de sub art. I. 213. mai puçinu cu		
54	Sum'a prim. sub art. I. 216. a fostu intratu si sub art. I. 220. dein a. tr. prin urmare de 2 ori, si asia se petrece odata cu		

Sum'a intratelor u
Subtragendu erogatele

Remane la adunarea generale a XIV. restu

I N T R A T E

Banco-Note		Argintulu		A u r u			Cass'a de pestrare		Banc'a gen. „Transilvan'ia“ si „Albin'a“		Obligatiuni de statu		S u m ' a	
florini	cr.	florini	cr.	bucati	florini	cr.	florini	cr.	florini	cr.	florini	cr.	florini	cr.
939	76	—	—	—	—	—	1778	33	2660	—	53907	50	59285	59
535	—	—	—	—	—	—	—	—	170	—	210	—	915	—
1085	—	10	—	2 galbini	10	—	—	—	170	—	105	—	1380	—
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
157	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	157	20
94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94	—
276	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	276	10
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—
80	20	218	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	298	20
1917	17 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1917	17 ¹ / ₂
—	—	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270	—
173	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	60
22	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	44
1061	63 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1061	63 ¹ / ₂
46	01	—	—	—	—	—	46	01	—	—	—	—	92	02
—	—	—	—	—	—	—	1748	48	—	—	—	—	1748	48
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
—	—	—	—	60 napoleondori	480	—	—	—	—	—	—	—	480	—
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—
369	—	—	—	2 galbini	10	—	—	—	—	—	—	—	379	—
63	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	25
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—
97	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97	53
7085	90	498	—	—	500	—	3572	82	3000	—	54222	—	68879	22

E R O G A T E

400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—
150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
154	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	154	16
120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—
150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—
120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	—
150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
103	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	79
—	—	498	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	998	—
46	01	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	46	01
1748	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1748	48
72	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	56
550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—
35	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	06
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	—	105	—
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—
7085	90	498	—	—	500	—	3572	82	3000	—	54222	50	68879	22
5962	06	498	—	—	500	—	—	—	—	—	105	—	7065	06
1123	84	—	—	—	—	—	3572	82	3000	—	54117	50	61814	16

E R O G A T E

fr. cr.

Nr. curente

Specificatiunea acestui restu.

a) In bani gata in BN. si merunte	:	:	:	:	:	:	:	:	:
b) " 4 libelle ale cassei de pestrare a institutului Albina dein Sibiu	:	:	:	:	:	:	:	:	:
c) " 40 actii de ale bancei generale Transilvani'a à 70 fl.	:	:	:	:	:	:	:	:	:
d) " 2 " " institutului Albin'a	:	:	:	:	:	:	:	:	:
e) " 3 obligatiuni de Loteria ex 1860	:	:	:	:	:	:	:	:	:
f) " 36 " " statu unificate cu % in BN. si argintu	:	:	:	:	:	:	:	:	:
g) " 98 " " urbariale transilvane	:	:	:	:	:	:	:	:	:
h) " 9 " " ungurene	:	:	:	:	:	:	:	:	:
i) " 1 " " bucovinena	:	:	:	:	:	:	:	:	:
l) " 26 prioritati de drumulu feratu transilvanu à 200 fl.	:	:	:	:	:	:	:	:	:
m) " 1 actia " " " "	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Dupa aici alaturatulu conspectu compus conformu decisiunei adunarei gen. a XII. dein anulu 1872. p. XXVI. a protocolulu respectivu, si scontratu prin comitetu.

Sum'a restului deasupra

Active. La despart. cercualu XXI. (Sighisióra) 42 fl. 25 cr., la tehniculu Bas. Michailu Lazaru 260 fl., la silvanistulu Pîntea Ternoveanu 60 fl., la ascultatoriulu de filosofia Petru Deheleanu 200 fl. si la despart. cercuale alu Clusiuului (X.) 20 fl. Sum'a 582 fl. 25 cr.

Depositu. Se afa in 3 libelle ale cassei de pestrare dein Sibiu, anume: 353 fl. 06 1/2 cr. ai fostulu comitetu nat. dein a. 1861. — 314 fl. 58 1/2 cr. pentru eternisarea laureatulu poetu Andreiu Muresianu si 25 fl. depusi de inteleginti'a districtulu „Cetatea de pétra.“

B i l a n t i u.

In anulu trecut u au remasu restu

In anulu curente 187 4/5 au intratu venitu curatu dupa detragerea sumeloru manipulatorie

La olalta cu restulu dein anulu trecut u

Chieltuelele au fostu dupa detragerea sumeloru manipulatorie de sub Nr. 45, 46, 47 si 54

Subtragendu aceste a erogate, remane la adunarea generale a XIV. in restu
Combinandu restulu dein anulu trecut u cu celu dein anulu curente, se arata unu crescementu de

Asociatiunea acésta numera pana la acésta adunare generale membri fundatori	(79.
Er membri ordinari, carii au depusu odata pentru totu-de una unu capitalu de 100 fl. suntu	85.
Dintre acestia au solvitu acea sum'a in anulu curente 187 4/5 urmatorii domni:	
Ioanu Ioanichiu Olariu, cancellistu in Deva	100 —
Dr. Lazaru Petco, avocat u	100 —
Ioanu Papiu, protopopu	100 —
George Bardosi, magistru r. postale in Baia Zarandului	100 —
Ioanu Moldovanu, protopopu in Catina	100 —
Nicolae Petroviciu, comerciantu in Hatiegu	100 —
Dr. Ioanu Nichita avocat u in Zileu	100 —
Dintre ceialalti domni ord. au solvitu tacsele pe anulu curente 187 4/5 cum urmédia:	
98 domnii membrii ord. tacsu pe anulu curente 187 4/5	
7 " " " atatu tacsu pe anulu curente 187 4/5 catu si restantie dein anii trecut u	
144 " " " numai restantie pe anii trecut u	
4 " " " anticipative pe anulu venitoriu 187 5/6	

E R O G A T E

Banco-Note		Argintu		A u r u			Cass'a de pestrare		Banc'a gen. „Transilvani'a“ si „Albin'a“		Obligatiuni de statu		S u m ' a	
fiorini	cr.	fiorini	cr.	bucati	fiorini	cr.	fiorini	cr.	fiorini	cr.	fiorini	cr.	fiorini	cr.
1123	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1123	84
—	—	—	—	—	—	—	3572	82	—	—	—	—	3572	82
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2800	—	—	—	2800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	200	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7100	—	7100	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38377	50	38377	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1890	—	1890	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1050	—	1050	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5200	—	5200	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200	—
1123	84	—	—	—	—	—	3572	82	3000	—	54117	50	61814	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59285	59
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6633	61
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65919	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4105	04
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61814	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2528	57

Sibiu, 21. Augustu 1875.

Dr. A. Brote.
controloru.

Const. Stezariu,
capit. in pens. si cassariu alu asociat.

Subscris'a comisiune esmisa dein siedinti'a comitetului dein 3. Augustu 1875. conformu decisiunei adunarei gen. dein anulu 1872 p. XXVI, a protocolului respectivu au scontratu cass'a asociatiunei pre bas'a jurnalului si a acestui conspectu, si relativu la chartile de pretiu susu insemnate, combinandu acestu conspectu cu celu dein anulu trecutu, cu privire la serii, numeri, cuponi si valore, luandu in revisiune si cele de nou intrate in acestu anu, precum si restulu in bani gata cu 1123 fl. 84 cr., le au aflatu pe tote intru totu consumatorie, in ordine si presente.

Sibiu in 22. Augustu 1875.

Br. Ursu.

Ioane Cretiu.

Adunarea gen. a asociatiunei trans. tienuta la Reghinulu sasescu in 29—30 Augustu 1875 sub Nr. prot. XXXVII. aprobandu acestu ratiociniu, se da prin acest'a absolutoriu respectivului ratiocinante.

Sibiu in 29. Septembrie 1875.

Iacoba Bologa,
presiedinte.

R A T I O C I N I U

despre starea fondului unei infintiate academie romana de drepturi cu finea anului 187⁴/₅.

Nr. curente	I N T R A E																				
	Banco-Note		Argintu		A u r u			Cass'a de pestrare		Banc'a gen. Transilvania' si 'Albina'		Obligatiuni de statu		Sum'a							
	fr.	cr.	fr.	cr.	bucati	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.						
	La adun. gen. dein a. trec. 187 ³ / ₄ au ramasu in restu												189	35	980		11289		12458	35	
	Pro anulu curente 187 ⁴ / ₅ au intratu:																				
1	Oferte si colecte		91	68						200					291	68					
2	5% ₀ interese dupa obligatiuni urb. trans		434	53											434	53					
3	5% ₀ " " de statu unific. in BN. si Arg.		33	80	46										79	80					
4	6% ₀ " " actiile bancei gen. de assec. reciproca, Tr.		60	66											60	66					
5	8% ₀ " " instit. de cred. si economia, Albin'a		22	44											22	44					
6	Pentru argintulu schimbatu		46	87											46	87					
7	Dein cas'a de pestrare s'au radica tu interese, si totu de odata s'au capitalisatu		26	55					26	55											
8	S'au elocatu de nou in cass'a de pestrare la institu-tulu „Albina“								690	07					690	07					
	E s i t e :																				
9	Argintulu schimbatu de sub Nr. cur. 6				46										46						
10	Banii elocati in cass'a de pestrare de sub Nr. cur. 7 si 8		716	62											716	62					
11	Una actiune partiale fara valöre												7		7						
	Sum'a intrateloru si a esiteloru		716	63	46				905	97	1180		11289		14137	60					
	Subtragendu erogatele		716	62	46								7		769	62					
	Remane la adun. gen. a XIV. unu restu de			01					905	97	1180		11282		13367	98					
	Specificatiunea acestui restu.																				
a)	In bani gata			01												01					
b)	" cass'a de pest. la inst. Alb. dupa libellu								905	97					905	97					
c)	" actii de ale institutului „Albina“										200				200						
d)	" " " bancei gen. „Trans.“										980				980						
e)	" obligatiune de statu unificate												1900		1900						
f)	" " urbariale transilvane												9345		9345						
g)	" actii partiali de losuri												37		37						
	Sum'a restului de asupra			01					905	97	1180		11282		13367	98					
	B I L A N T I U.																				
	In anulu trecut au fostu ramasu in restu														12458	35					
	Dupa detragerea acestuia dein restulu presentu au crescutu fondulu in acestu anu cu														909	63					

Sibiu, 21. Augustu 1875.

Dr. A. Brote,
controloru.

Const. Stezariu,
capit. in pens. si cassariu alu asociat.

Subscris'a comisiune esmisa dein siedinti'a comitetului dein 3. Augustu 1875 conformu decisiunei adunarei gen. dein anulu 1872 p. XXVI. alu protocolului respectivu, pe bas'a Journalului si a acestui conspectu, au scontratu cass'a fondului academie si relativu la hartiile de pretiu susu insemnate, combinandu acestu conspectu cu acelu dein anulu trecut cu privire la serii, numeri, cuponi si valöre, luandu in revisiune si cele pe nou intrate in anulu acesta, precumu si restulu in bani gata cu 1 cr., le au aflatu pre tote intru totu consunatorie, in ordine si presente.

Sibiu, 22. Augustu 1875.

Br. Ursu.

Ioanu Cretiu.

Adunarea gen. a asociatiunei trans. tienuta la Reghinulu sasescu in 28-30. Augustu cu 1875 aprobandu acestu ratiociniu sub N. prot. XXXVII., se dà prin acést'a absolutoriu respectivului ratiocinante.

Sibiu, 29. Septembrie 1875.

Iacobu Bologna,
presiedinte.

Scurta informațiune despre tipografiile și librăriile transilvane care se ocupa de produsele literaturii românești.

În tipografiile din Sibiu au esit, mai alesu dela imperatul Iosifu II. încôce, mai în tôte timpurile carti românești; odeniôra în a lui Hochmeister și în cea numita a lui Barth. Astadi că tipografia din care esu mai multu produse românești, stă în fruntea tuturor tipografiilor archidieceșana, fundata de fericitul în Domnulu archiepiscopu și mitropolitu Andreiu în epocă cea mai rigorôsa a domniei absolute, pre candu sub pretexte de nimicu se cerea, că celu care voiesce se deschida tipografia, se cunôsca și artea tipografică, precumu se și ceruse în adeveru spre ex. dela cei patru romani brasioveni, carii înca fundasera un'a în 1851 cu spesele lor, înse sub firm'a a doi tipografi de profesiune și ômeni de omenia. Cathalogulu aceluor carti și alte tiparituri românești câte au esit până acum în tipografiile archidieceșana, trebuie se fia respectabile și credem că ar merită că se fia cunoscutu în cercuri câtu de largi. Dupa tipografia mitropolitana urmédia pre câtu scimu noi, a lui S. Filtsch (astadi W. Krafft), din care înca esu multe carti și alte lucrari românești, mai alesu din anii de candu dn. Vis. Romanu se apucase a dá de lucru acelei tipografii din tôte poterile sale. Lucrarile aceleia se mai adaosera și din partea Blasiului, de și acolo înca se afla un'a tipografia veșhia, a seminiarului, fiic'a descendenta a celei mitropolitane de odeniôra dela Alb'a, adusa de acolo în sec. trecutulu într'o pensatura de mésa.

Din tipografiile dela Blasiu esu partea cea mai mare carti românești și cate ceva latinesce. Cele care esu în limb'a romana, sunt mai tôte basericesci și scolastice, uneori și științifice.

Cele doue tipografii din Brasiovu luca în tôte trei limbi ale patriei, mai multu înse nemțiesce și româneșce.

De pușini ani încôce se mai fundă un'a tipografia româneșca la episcopii dela Gherla, că tipografia dieceșana. Acésta înca promitte fructe multe și bune.

Este veșhia observațiunea, că din tipografiile infentiate pe la cetățite ungurești din Transilvani'a nu a esit și nu ese mai nimicu în limb'a nôstra. Ore de ce nu? Acésta întrebare ar merita unu respunsu seriosu.

Libraria curatu româneșca nu avemu de locu. Ce e dreptu, afara de Sibiu, Brasiovu și Clusiu Transilvani'a întréga este fôrte saraca de librării, în câtu pe acestu terrenu o va întrece că mane Romani'a, unde singur'a capitala Bucurescii are mai multe și mai bogate librării decâtu sunt tôte ale Transilvaniei adunate la unu locu. Afara de acelea vei afla librării în Iassi, Craiov'a, Galati, Brail'a, Ploiesci etc.

Din tôte librăriile transilvane cea mai bogata de carti românești este alui S. Filtsch (astadi Julius

Spreer) totu în Sibiu. Acea libraria nu numai se interesédia de produsele literaturii românești, dară și produce ea însasi, uneori chiaru cu sacrificiu mare de bani, precumu de ex. cu Tabelele cele pretiôse de parete pentru histori'a naturale,* și mai de curendu Chart'a mare a Europei cu nomenclature românești s. a. Titlulu ei este: *Map'a Europei*, pentru usulu scôleloru, lucrata dupa L. Holle. Editoriu Julius Spreer în Sibiu. Scar'a ei este de 75 miliarie geografice. Exemplariulu ce se pôte vedé și la red. Trans. este intensu pe pensa.

Stabilimente că tipografiile și librăriile acele care îmbraciosiédia și latiescu produsele literaturii românești, merita sprijinire caldurôsa din partea națiunii nôstre.

Cathalogele de carti și de requisite scolastice, tabelle de histori'a naturale, desemnuri, instrumenta fice și matematice și diverse collectiuni care se afla la dn. Julius Spreer, merita tóta atentiunea profesoriloru și a junimei științifice.**)

BIBLIOGRAFIA.

Beseric'a orthodoxa romana, diariu periodic eclesiasticu, ese în Bucuresci sub redacțiunea unui comitetu redactoru, alu carui presedinte este preas. sa parentele episcopu Ghenadie, fostu Argesfu; cu 1. Octobru întră în alu doilea anu, și precumt vedemu cu mare placere din noulu anuntiu, existenti'a îi este asigurata, „de și,“ adaoge comitetulu, „că la începutulu tuturor lucrurilor, dificultati și aci n'au lipsitu, fiendu-că unii din clerulu nostru în locu de a se povetui de sfant'a și înalt'a idea a apostoliei lor, ei se lasa a se povetui de sioptele voititoriloru de reu ai luminei și înaintarei etc.“

Mari cuvente aceștea, înse fôrte la locul lor.

Acestu diariu ese în 5 mii esempl., odata pe luna în câte 5 côle fasciclu 8°, éra coprinsulu lui e demnu de tóta atentiunea. — Pretiulu 12 lei noi pe anu.

Amiculu poporului. Calindariu pe a. 1876 a esit din tipariu dilele aceste și se pôte trage dela editorulu seu Vis. Romanu din Sibiu seu directe, seu prin librării și revendiitorii cunoscuti.

Contiene I: în partea calindariului: cronologr'a, pascali'a, serbatorile schimbătoare, eclipsele, regentele

*) Anuntiate și în acésta fôia la diverse ocașuni.

***) A se vedé și Cathalogulu germanu: Verzeichniss practisch erprobter Lehr- und Anschauungsmittel, welche bei Julius Spreer (Besitzer der S. Filtsch'schen Buchhandlung) in Hermannstadt, kleiner Ring 26, stets vorrâthig gehalten werden. Permanente Lehrmittel-Ausstellung. Grosses Schulbûcher Lager für alle vaterlândischen Lehranstalten. Lager von Schreib-, Zeichnen- und Mal-Requisiten. În acelu cathalogu de 22 pag. se vedu și pretiurile fixe, aratate la fiacare obiectu.

anului, sistem'a planetaria a sórelui, cele 12 luni cu tóte însemnările necesare dupre calindariulu julianu si gregorianu, calindariulu istoricu, calindariulu agromonicu si semnele de timpu la fia-care luna, calindariulu evreicu, genealogi'a tuturoru caseloru domnitóre, cursulu caliloru ferate, la cari s'au adausu acum si pretiurile, calindariulu postalu, târgurile de tiéra, valórea cuponiloru dela charthiele de valóre austriace etc.

II. In partea pentru invetiatura si petrecere: Continuarea istoriei Ardealului. — Mesurile cele nóue cu 16 tabele si cu unu desemnu, infacisiându figurile tuturoru mesuriloru si ponduriloru celoru nóue. — Indigenii din Australi'a de Joane C. Tacitu. — Mediculu de casa. — Folosulu plânteloru de casa. — Istori'a agriculturii. — Femei'a romana. — Notitie economice. — Din regulamentele Institutulu de cre ditu si de economfi „Albina“ din Sibiiu. — Poesii, cantece populare. — Speculatiunea unui barbieru. — Sentintie si adevêruri. — Posne. — Proverbie. — Sarutatulu. etc.

Condiitiunile de vendiare. Pretiulu de bolta alu unui esemplaru e 50 cr., cu tramitere francata prin posta 56 cr.

La cumperare de esemplarie mai multe trase d'adrechtulu dela editorulu sus-numitu se dá urmatorulu rabatu

10	esemplare	costa	4 fl.	50 cr.
25	"	"	10 "	— "
50	"	"	18 "	50 "
100	"	"	35 "	— "

portulu postalu inse lu-platesce cumperatorulu la primirea pachetului. Mai mare rabatu nu se da astadi la noi dela nici o carte, câ-ci dela 100 esemplare ce ar vinde nescine cu cate 50 cr., i remanu 15 fiorini profitu.

Comandâriile se potu face mai corresponditoriu prin asemnate postali (Pestanweisung, postautalvány) ori si prin folosirea fóiiei a dóu'a dela acestu anunciu cu francare de 2 cruceri.

ANUNTIU DE PRENUMERATIUNE.

Adunarea generale dela Reghinu calcandu pe urmele antecessórieloru sale, decise de nou cá se se continue cu publicarea organulu seu „Transilvani'a.“ Adunarea cu acésta mesura nu facu mai multu, decâtu facu tóte societatile care tendu la cultur'a científica si la propagarea civilisatiunei adeverate; acelea sacrifica pe fiacare anu mii si dieci de mii pentru publicatiuni necesare si folositorie. Cá se nu mergemu prea departe, avemu de inaintea nóstra publicatiunile atatoru societati magiare, incependu dela cea numita a lui Kisfaludi pâna susu la Academi'a científica; avemu Reuniunea transilvana a sasiloru, cumu si pe cele romanesci dein Romani'a, si altele multe, care publica lucrarile lor si ale membriloru. In câtu pentru cunoscintele historice, vediuramu dílele acestea chiaru cerculariulu ministrulu instructiunei publice dein Ungari'a adressatu câtra toti directorii scóleloru superióre, caroru li se comitte, cá se indemne pe toti professorii de historia si de specialitatile ce au inclinare cu acésta, a se interessa de scrutarile si descoperirile historice mai noue, a considera si tracta histori'a patriei cá pe unulu dein obiectele cele mai de frunte ale instructiunei gimnasiale si academice; éra apoi fiendu-cà Societatea historica a Ungariei publica documentele si alte lucrari ale sale in Fói'a sa periodica „Századok“ (Secolii), fia-care institutu publicu se se faca membru alu acelei societati si se prenumere la Századok cu câte 5 florini pe anu.

Noue romaniloru nu ne mai este permisu a remané nici-unu passu inapoiã altora in cultivarea historiei; destulu amu remasu si orbecatu pâna acilea, fia-ne de ajunsu cu atãta. Redactiunea va continua cá si pâna acumu, a ocupa totu spatiulu câtu ii va remanea liberu, cu documente historice. Terminandu cu cele oficiali dela 1848—49, red. mai are câteva sute de documente si corespondentie private, fóra a caroru cunósce abia va putea strabate cineva in natur'a evenimenteloru dein anii regeneratiunei nóstre, si nu va cunósce cauzele genuine ale unui numeru considerabile de neintielegeri misteriose escate in sinulu natiunei nóstre, care pe atunci se parea venite cá dein chiaru-seninu, candu totusi ele era efectele unoru cauze fórté grave, pe care inse generatiunea deintre anii 1849 si 60 cu atãtu mai pucinu le putea cunósce, cu câtu afacerile dein periodulu absolutismulu se portá mai in secretu si prea adesea sub juramentu de a tacé cá mortulu.

Pretiulu „Transilvaniei“ este relative celu mai moderatu dein tóte câte se vedu in tierile locuite de romani, intru atãta, in câtu de s'aru vende tóte 500 exempl. câte se tiparescu, totusi spesele tipariulu, expeditiunei, redactiunei nu s'aru coperí. Inse si acesta este unulu dein acelea casuri, de care la alte natiuni se vedu fórté desu, pe unde parol'a civilisatiunei este: Publicatiuni câtu se póte mai eftine.

Pretiurile sunt aratate in fruntea fóiiei: 2 fl. pentru membrii asociatiunei; 3 fl. pentru nemembrii; 1 galbinu imp. pentru tierile dein afara. Se póte abona mai bene prin posta, de a dreptulu la on. Comitetu in Sibiiu, si numai dein apropiere la Redactiune.